

PUO YA KOPANELO YA BOPHATLALATSI BA DITABA

07 MPHALANE 2026

BAQOSUWA BA 14 BA HLAHELLA PELA LEKGOTLA KA MORA HO TSHWARWA KA TSELA E HLOPHISITSWENG NYEWENG E MABAPI LE BOQHEKANYETSI BA PUSETSE YA VAT YA TJHELETE E BALLWANG HO R3.99 MILLION

Batho ba leshome le metso e mene ba qosuwang, ba akaretsang ditheo tse hlano le batho ka bomong ba robong, ba hlahelletse pela Lekgotla la Makgistrata wa Siyabuswa ho latela ho tshwarwa ho hlophisitsweng ho se belaelwang e le sekema sa boqhekanyetsi ba pusetso ya Lekgetho la Boleng bo Ekeditsweng (VAT) ba boleng ba R3.99 million.

Ho tshwarwa hona ho latela diphuputso tsa bonokwane tse entsweng ke Ditshebeletso tsa Lekgetho tsa Afrika Borwa (SARS) diqosong tse mabapi le ditseko tsa boqhekanyetsi ba VAT tse entsweng ka tshebediso ya mokgwatshebetso wa SARS eFiling lebitsong la setheo. Mangolo a tshwaro a ile a ntshuwa ka nako ya letsholo la tlhophiso e kopanetsweng ho phatlalla le diprovense tsa Mpumalanga, Gauteng, le Northwest, sena se entswe ka tshehetso ya Bolaodi ba Diphuputso tsa Bonokwane ba Itlhommeng (Hawks) mmoho le bakgathatema ba bang ba phethahatso ya molao.

Taba ena ke karolo ya diphuputso tse nammeng tsa naha ka bophara tse tlasa projeke e bitswang "Jan Vas", moo lequlwana le hlophisitsweng la bonokwane le akaretsang baahi ba Afrika Borwa le ba matjhaba ho belaelwang hore le ikgethetse ho tobana ka ho kgetheha le SARS ka ho ba le seabo dikemeng tse ntseng di hola tsa boqhekanyetsi ba lekgetho. Lequlwana lena le sebetsa diprovinseng tse ngata tse akgang ka hare Mpumalanga, Limpopo, Northwest le Gauteng, mme le belaelwa hore le na le seabo diketsahalong tse seng molaong tse hlophisitsweng tseo morero wa tsona e leng ho qhekanyetsa mokotla wa naha.

Ho belaelwa hore ho ile ha kenngwa dikgutliso tsa leshano tsa VAT pakeng tsa Phuptjane 2016 le Phuptjane 2020, mme sena sa nonyetsa SARS tjhelete e kana ka R3.99 million.

Nyewe ena e supa tshebedisano e ntle le boiteko ba kopanelo pakeng tsa SARS, Bolaodi ba Botjhothisi ba Naha (NPA), di-Hawks mmoho le balekane ba bang ba phethahatso ya molao ho fumana, ho fuputsa le ho tshotjhisana bonokwane bona bo tshopodi ba kgwebo.

Ka thuso ya karolelano ya tsa mautlwela, le bokgoni bo ikgethang ba diphuputso, ditheo tsena di ntse di tswela pele ho sebetsa mmoho ho nonyetsa bonokwane bo hlophisitsweng ba lekgetho, ho sireletsa pokello ya lekgetho ya mmuso mmoho le ho ntlafatsa phethahatso ya molao.

Boqhekanyetsi ba VAT bo dutse e le hlobaboroko botshepehing ba mokgwatshebetso wa lekgetho Afrika Borwa. Ditseko tsa boqhekanyetsi tsa dipusetso di faposa mehlodi ho tswa ditshebeletsong tsa bohlokwa tsa setjhaba, di sitisa tlhodisano e seng leeme mme di baka hore ho be le diketsahalo tse seng molaong tsa ikhonomi tse nyatsang kgolo le ntshetsopele ya ikhonomi.

Nyewe ena e boela e hlahisa bohlokwa bo ntse bo hola ba manollo ya deitha mmoho le bokgoni ba dijithale ho lwantshweng ha bonokwane ba lekgetho. Jwalo ka karolo ya yona ya lenaneo la ho fetohela ho tsa sekwalelwane, SARS e ntse e tswela pele ho tsetela dithekenolojeng tse tswetseng pele tse kgannwang ke deitha tse ntlafatsang ho fumanwa ha tse ka bakang kotsi, ho suptjwa ha ditransekeshene tse belatsang e sa le ka nako mmoho le ho ntlafatsweng ha bokgoni ba mokgatlo ho arabela tse kotsi tse ntseng di hlahella, ka ho phethahala. Boiqapelo bona bo boela bo tshehetsa balefalekgetho ba molaong ka ho nolofatsa metjha ya boikobelo le ho fokotsa boima bo mabapi le taolo.

Khomishenara ya SARS Dr Johnstone Makhubu, o itse:

"Ranta ka nngwe e utsuwang ka lebaka la boqhekanyetsi ba VAT ho bolela hore ke ranta e nkuwang ho ahweng ha mmuso o nang le bokgoni le ho phethahatsweng ha ditshebetso bakeng sa Maafrikaborwa. SARS e lomahantse meno ho tsenkolla marangarang a dinokwane a hlekefetsang mokgwatshebetso wa lekgetho ka sepheo sa ho ithuisa. Ka tshebediso ya thekenoloji ya sekwalelwane, manollo e tswetseng pele ya deitha, mmoho le bolekaneng ba matla le NPA mmoho le mekgatlo e meng ya phethahatso ya molao, re thatafalletsa baqhekanyetsi ho sebetso. Molaetsa wa rona o totobetse: bao ba lekang ho nyatsa botshepehi ba mokgwatshebetso wa rona wa lekgetho ba tla fumanwa, ba tla fuputswa le ho tjhotjhiswa.

Hore ditlolo tse amanang le lekgetho di fuputswe le ho tjhotjhiswa ka katleho, hona ho itshetlehile hodima tshebedisano e matla pakeng tsa mekgatlo ya bofuputsi le ya botjhotjhi. Taba ena e toboketsa boleng ba ketso e hlophisitsweng ka kopanelo ho sireletsweng ha pokello ya lekgetho la naha le ho nnetefatsa hore bao ba batlang ho nonyetso mokgwatshebetso wa lekgetho ka sepheo sa ho una molemo wa bonokwane ba jariswa boikarabelo ba ketso tsena tsa bona.

NPA e dutse e ikemiseditse ho sebetso ka katamelo e kgolo le SARS mmoho le balekaneng ba yona ba phethahatso ya molao ho nnetefatsa hore bohle ba nang le seabo bonokwaneng ba ditjhelete bo tshopodi ba tlišwa pela toka hore ba tle ba shebane le ditlamorao tse felletseng tsa diketso tsa bona.

Bolekaneng ba SARS-NPA bo dutse le pilara ya bohlokwahadi ntweng ya Afrika Borwa e kgahlano le bonokwane ba lekgetho, manyofonyofo mmoho le ikhonomi e seng molaong. Ditheo ka bobedi di lomahantse meno boitlamong ba tsona ba ho sireletsa mehlodi ya setjhaba, ho sireletsa botshepehi ba mokgwatshebetso wa lekgetho le ho nnetefatsa hore batlodi ba molao ba arabela diketso tsa bona.

Baqosuwa bana ba 14 ba qadile ho hlahella pela Lekgotla la Makgistrata wa Siyabuswa ka la 06 Mphalane 2026 ho latela ho tshwarwa ha bona. Metjha ya hore ba fumantshwe beile e ntse e tswela pele.

Ke phetho.

Ena e ntshitswe ka kopanelo ke:

Ditshebeletso tsa Lekgetho tsa Afrika Borwa (SARS)
Bolaodi ba Botjhotjhisi ba Naha (NPA)

Bakeng sa dipotso tsa bophatlalatsi ba ditaba:

SARSMedia@sars.gov.za

mnyuswa@npa.gov.za